

Aanvullende notitie over wijziging statuten IPO als gevolg van de Wet Normering Rechtspositie Ambtenaren

Op maandag 27 november zijn de leden van de AV uitgenodigd voor een technische briefing over de wijziging van de statuten van het IPO teneinde (1) aan de wettelijke verplichting voortvloeiend uit de Wet Normering Rechtspositie Ambtenaren (Wnra) te voldoen en (2) ook deze zo tijdig door te voeren dat inhoudelijke aandachtspunten vanuit de Staten meegenomen kunnen worden in de eerste ronde van de cao-onderhandelingen onder het nieuwe wettelijke kader.

In onderstaande notitie wordt – in aanvulling op de notitie reeds gedeeld met de AV-leden en de Statengriffiers, en in aanvulling op de presentatie van 27 november – nader ingegaan op:

1. De situatie voor en na WNRA
2. Planning
3. Uitvoering: proces mandaat ophalen bij de provincies
4. 7 en 19 december 2017

Ad. 1 De Situatie voor en na WNRA

Ten tijde van de dualisering (begin 21e eeuw) hebben de 12 Provinciale Staten er expliciet voor gekozen om voor de ambtenaren van de griffies de rechtspositieregeling te volgen zoals die door Gedeputeerde Staten voor de provincie-ambtenaren wordt vastgesteld. De arbeidsvoorwaarden voor zowel het griffie personeel als het personeel dat onder Gedeputeerde Staten valt, is in principe gelijk¹. Het IPO is bevoegd om afspraken te maken over de ambtelijke rechtspositieregelingen namens alle provincies. De cao van de afgelopen jaren is onderhandeld door het IPO op basis van de Ambtenarenwet en op basis van artikel 3.2. en artikel 15 in de statuten was dat mogelijk), en NIET op basis van de wet op de cao. De cao die de provincies nu kennen is geen cao op basis van de wet op de cao. De rechtspositie van de ambtenaren ligt vast in de ambtelijke rechtspositieregeling (de CAP). Met de invoering van de wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) wordt ook de 'wet op de cao' op de provincies van toepassing. Dat vereist aanpassing van de statuten zodat het IPO bevoegd is – op basis van die wet op de cao – de collectieve arbeidsvoorwaardenovereenkomsten te onderhandelen en te sluiten. Aangezien de onderhandelingen voor de volgende cao al binnen enkele maanden zullen starten is het noodzaak hierop spoedig te handelen. Sec het voorstel ter aanpassing van de statuten is hier op gericht.

Ten tweede is het belangrijk te realiseren dat met de wet normalisering rechtspositie ambtenaren explicietere eisen worden gesteld aan de betrokkenheid van werkgevers en aangezien zowel GS als PS (op basis van de Provinciewet) werkgevers zijn, moet in de voorbereiding op de cao-onderhandelingen daar een 'modus operandi' voor gevonden worden. Dit staat echter los van de noodzakelijke statutenwijziging. Het betreft

¹ PS heeft in een aantal provincies besloten om voor het griffiepersoneel een afwijkende werktijdenregeling vast te stellen. Deze mogelijkheid biedt de huidige regeling en indien gewenst is een dergelijke afspraak ook mogelijk na invoering van de Wnra.

uitvoering van een procedure voor de raadpleging van werkgevers. De bevoegdheid om deze raadplegings-procedure vast te stellen ligt bij het IPO-bestuur.

Ad 2. Planning

De invoering van de Wnra is pas per 1 januari 2020, waarom moet dan nu al deze onderhandelingsbevoegdheid aan het IPO worden toegekend? De onderhandelingen over de nieuwe cao (per 01-01-2020) moeten gevoerd worden volgens de regels zoals die gelden na invoering van de Wnra. Deze onderhandelingen starten al in het voorjaar van 2018. Dit betekent dat het IPO bij de start van de onderhandelingen dus bevoegd moet zijn om deze te voeren. Aangezien het IPO namens de werkgevers onderhandelt is het ook noodzaak om bij de werkgevers – vóór de start van de cao onderhandelingen in het voorjaar 2018 – het mandaat voor deze onderhandelingen op te halen. Als de aanpassing van de statuten op zich laat wachten, is er (te) weinig tijd voor een gedegen en betrokken proces met de werkgevers (PS en GS) om het inhoudelijk mandaat op te halen. Dat gaat logischerwijs ten koste van de kwaliteit en ten koste van de realisatiekansen van de wensen van de werkgevers. Het eerste gesprek van de onderhandelingsdelegatie met de vakbonden is al gepland op 8 maart 2018. Het voorbereiden van het mandaat en het ophalen van het mandaat moet dus hiervoor gebeuren.

De onderhandelingen starten zo vroeg omdat het streven is dat eind 2018 met de vakbonden inhoudelijk akkoord is bereikt over de cao van 1 januari 2020. Dit geeft de werkgevers namelijk een jaar de tijd om de afspraken die zij aanvullend met de ondernemingsraden moeten maken (voor die onderwerpen waar werkgevers bevoegd zijn) ook daadwerkelijk te maken.

Ad 3. Uitvoering: proces mandaat ophalen bij de werkgevers

Als de statuten zijn gewijzigd kan het uitvoerende proces voor het ophalen van het mandaat gestart worden. Hiervoor wordt een proces gevolgd waarbij zowel GS als PS input kunnen leveren voor het mandaat. Het is belangrijk nogmaals aan te geven dat dit proces niet via de statutenwijziging vorm gegeven wordt, maar dat de statutenwijziging voorwaarde is om dit proces formeel rechtelijk goed te doorlopen.

De werkgevers (PS en GS) worden in ieder geval op 2 momenten formeel geraadpleegd. Het eerste moment is vóór de start van de cao onderhandelingen met de vakbonden (begin maart 2018). In dit eerste moment van raadpleging wordt de onderhandelingsinzet (het 'mandaat') opgehaald. De Bestuurlijke Onderhandelingsdelegatie (BOD) legt een voorstel voor het mandaat voor aan de werkgevers. De werkgevers geven aan of ze hier wel of niet (onder voorwaarden) mee instemmen. Op basis van het verkregen mandaat onderhandelt de Bestuurlijke Onderhandelingsdelegatie (BOD) met de vakbonden.

Dit formele moment wordt vaak vooraf gegaan door een proces waarin met werkgevers verkend wordt wat zij in de cao willen afspreken. Bij de laatste cao 2017-2018 is hiervoor de werkgeversvisie opgesteld. Hiervoor zijn destijds in alle provincies gesprekken gevoerd.

Het tweede formele moment waarop werkgevers (PS en GS) worden geraadpleegd is als er een onderhandelingsresultaat is bereikt met de vakbonden. Dit resultaat wordt voorgelegd met de vraag of de werkgevers hiermee kunnen instemmen. Hierbij zal tevens worden aangegeven of het bereikte resultaat binnen het verkregen (door de werkgevers gegeven) mandaat ligt.

Op beide momenten van raadpleging (ophalen mandaat en voorleggen resultaat) worden de werkgevers (PS en GS) gevraagd het standpunt (wel/niet akkoord) via de Commissaris van de Koning kenbaar te maken aan het IPO. Bij het IPO worden de stemmen geïnventariseerd. Om rekening te houden met de verschillen in de omvang van de organisaties, tellen de stemmen van GS 3x en de stemmen van PS 1x. Instemming met het mandaat dan wel onderhandelingsresultaat is aan de orde als driekwart (75%) van de uitgebrachte stemmen vóór het voorstel zijn uitgebracht. Deze uitkomst wordt aan het IPO-bestuur voorgelegd ter definitieve besluitvorming. Het bestuur kan daarbij de gemaakte aanvullende opmerkingen van de werkgevers (PS en GS) betrekken.

Aanvullend geldt dat het goed gebruik is dat de onderhandelingsdelegatie tijdens het onderhandelingsproces met de vakbonden regelmatig en informeel terugkoppelt aan de werkgevers.

Een mandaat heeft vaak een inhoudelijke component en een financiële component. De inhoudelijke component gaat over de materiële arbeidsvoorwaarden (in het verleden bijvoorbeeld de invoering van de collectieve zorgverzekering bij het ontstaan van het huidige zorgstelsel) en de financiële component gaat over de loonstijging (met hoeveel mag de totale loonsom van de provincies tijdens de looptijd van de cao of bepaalde kalenderjaren groeien). Deze componenten van het mandaat worden niet altijd tegelijkertijd opgehaald en kunnen ook afhankelijk van elkaar zijn. Zo is bij de cao 2017-2018 eerst een inhoudelijk mandaat opgehaald (de werkgeversvisie) en pas toen de inhoud van de cao grotendeels in de steigers stond en duidelijk was wat daarvan gerealiseerd kon gaan worden het financiële mandaat.

Ad 4. 7 en 19 december 2017

Op donderdag 7 december spreekt de bestuurlijke onderhandelingsdelegatie met een vertegenwoordiging van de statengriffiers én van de Statenleden (via de AV van het IPO) over de benodigde statutenwijziging, en desgewenst het uitvoeringsproces. Het gesprek wordt met zowel Statengriffiers als Statenleden gevoerd omdat beiden binnen de provincies een (gedelegeerde) werkgeversfunctie vervullen.

Op 19 december is de formele AV waar de benodigde statutenwijziging op de agenda staat.

Met het volgen van dit tijdpad kan een gedegen voorbereiding plaatsvinden – op basis van de nieuwe regels en daarmee met betrokkenheid van PS en GS – naar de cao onderhandelingen die in maart 2018 zullen starten.